

Ingvar Cronhammar med smøg og sikkerhedshjelm. Billedet er fra dengang, „Elia“ var ved at blive konstrueret på marken øst for Herning. (Arkivfoto)

Parat til hug. Detalje fra „Fra blonden mellem sort og rødt“ (1985)

Cronhammar i skind og ben

Horsens Kunstmuseum med i stor fødselsdags-hyldest

Tekst: Chr. Rimestad
Foto: Søren E. Alwan

HORSENS - Horsens Kunstmuseum har sin helt egen historie at fortælle nu, hvor 10 danske kunstmuseer hylder billedhuggeren Ingvar Cronhammar i anledning af hans 60 års fødselsdag på mandag.

Museet var nemlig det første herhjemme, som turde binde an med den dansk-svenske kunstner og indkøbe et af hans værker.

„Fra blonden mellem sort og rødt“ hedder værket, der fra i dag kan beskues i bygningerne på Carolinelundsvej.

I samme omgang udstiller det lokale museum samlingens andre Cronhammar-værker, og det lyder voldsommere, end det er. For i alt bliver det til fire

skulpturer og et stykke grafik, alt sammen fra de første år, da Danmark og danskerne for alvor begyndte at få øjnene op for den store mand og hans særegne univers.

- I de år begyndte også Herning Kunstmuseum at købe Cronhammar, og det virkede meget oplagt, fordi han bor i den del af landet. Så vi valgte at prioritere anderledes og forfølge andre veje i dansk kunst, for min holdning er, at ikke alle museer skal have det samme af de samme kunstnere, siger museumsleder Claus Hagedorn-Olsen.

På svanevinger

Tilbage midt i 1980'erne havde Horsens Galleri Riis og Givskov, som arrangerede flere opsigtsvækkende udstillinger. En af dem var netop med Ingvar Cronhammar. Med i projektet kom en skulptur, „Mellem skumring og daggy“, som blev stillet op foran Horsens Kunstmuseum.

Nogle følte sig dog provokeret af, at den allerede dengang kontroversielle kunstner brugte bl.a. svanevinger og -hoveder

i skulpturen, så den fik ikke lov til at stå længe dér ude i det fri.

Indendørs på museet gælder andre love, så her kan de stadig ses, disse tidlige skulpturer fra årene, da skeletter, skind, svanevinger og andre organiske materialer optog den snart 60-årige kunstner.

I „Fra blonden mellem sort og rødt“, dateret 1985, vrider sig to udstoppede ål fanget i hvert sit bur af heste-ribben, mens en tredje ål med blottede tænder rejser sig triumferende over et kranium, flankeret af to sorte winger. Mystificeret? Så er det nok meningen, for der var og er altid noget mystisk over Ingvar Cronhammars værker. Man på én gang fascineres og træder mentalt et skridt tilbage, fordi rædslen også lurer.

Tænkt blot på kæmpe-skulpturen „Elia“ i Herning. Den rummer både en skræmmende vision om en foruroligende fremtid og noget næsten legeplads-kravlestativagtigt over sig.

I Horsens erhvervede Claus Hagedorn-Olsen endnu et par skulpturer i skind og ben,

inden han lagde sig fast på en kurs, der ikke inkluderede Cronhammar, men til gengæld i dag har placeret museet som førende på andre områder.

Men en lille model, „Interceptor“ fra 1989, fortæller, at det kunne være gået anderledes. At Horsens kunne have fået sin „Elia“.

Stien til Sundvej

Tanken var, at „Interceptor“ skulle placeres på den runde plads, der længst oppe mod museet udgør en del af stien fra Sundvej. Her skulle den med vand og lys sende sine mystiske signaler.

- Men der kom en masse praktiske ting i vejen, og derfor blev det aldrig til mere end skitsen, siger Claus Hagedorn-Olsen og ser ud, som om det egentlig ærgrer ham.

Han fik til gengæld Ingvar Cronhammar til byen midt i 90'erne med udstillingen „Chambre“ - værelse: en underfuld samling møbler, helt dagligdags og alligevel kæmpestort ubrugelige - og alle bygget, så der ikke kunne sættes en finger på kvaliteten. For også dét kendetegner

Ingvar Cronhammar; han insisterer på kvalitet. Nogle har tilmed kaldt ham elitær, og der er befriende nok noget om snakken.

Ideen om i stedet for én retrospektiv udstilling at lade 10 hjemlige museer hylde fødselaren, kom fra Allis Helleland, mens hun endnu ledede Statens Museum for Kunst. Nu står det hele klar med Horsens Kunstmuseums ene rum og fem værker som et lille hjul i det store maskineri. Spektakulært fremtræder det ikke, men det viser Ingvar Cronhammar fra en mere poetisk vinkel end mange senere værker.

Vil man have hele fødselsdags-fremvisningen med, må man rejse fra Bornholms Kunstmuseum i øst til Nordjyllands Kunstmuseum i nord. Og orker man ikke dét, vil Herning Kunstmuseum være et godt bud, fordi dette museum ikke blot tog over, hvor Horsens Kunstmuseum slap, men også har holdt ved siden.

De fleste steder slutter udstillingerne i løbet af januar, på Horsens Kunstmuseum den 27. januar.

Denne skulptur, „Hen over vandene, gennem himlens ind i gemslen“ (og nej, der mangler ikke et li „gemslen“), skabte Ingvar Cronhammar i 1986 til en udstilling i Horsens med Vitus Bering som tema.

Skitsen til „Interceptor“. Det blev aldrig til mere.

„Fra smertens flod“ lyder titlen på denne forunderlige båd, bygget i 1986 af hesteskind og -hagler.

Vejle hylder også Cronhammar

Desuden er samlingen nu nyopnået

VEJLE - Horsens Kunstmuseum er ikke alene om at hylde Ingvar Cronhammar i anledning af hans 60 års fødselsdag på mandag. 10 kunstmuseer udstiller hans værker, bl.a. Vejle Kunstmuseum.

Her kan de besøgende se skulpturmodellen „Fontaine

Rouge“ fra 1991 samt specialscannede fotos af fire skulpturmodeller. Den lille udstilling omfatter desuden model og forarbejde til skulpturen „Ariadne“, hvis syv 12 meter høje flaske-grønne stålpopler rejser sig ved Vejle Rensningsanlæg ved Toldbodvej. Denne skulptur er udført i samarbejde med landskabsarkitekten Torben Schønher, men er endnu ikke officielt indviet. Udstillingen med Cronhammars skulpturer kan

ses til og med søndag den 6. januar.

Ellers er Vejle Kunstmuseum præget af en ny opnåelse af samlingen, som har været sat på magasin under en udstilling i forbindelse med den internationale biennale for videokunst og digital kultur.

Wørzners Samling vil komme op igen. Bl.a. kan de besøgende se samlingens værker af Henry Heerup, suppleret af andre Heerup-værker fra museets samling

samt assemblager og collager af bl.a. Robert Jacobsen og Sven Hauptmann.

City-scapes

I kunstmuseets store ovenlyssal, Utzon-salen, vil kunne ses en opnåelse af „City-scapes“, store malerier med by- og arkitekturmotiver af Nina Sten-Knudsen, Anders Moseholm, Preben Fjederholt og Merete Barker, ligesom kunstmuseets gæster atter kan se malerier af Doris Bloom.

I opnåelsen indgår desuden en installation af Merete Barker, „Green landscape“ fra 1987. Installationen er udført i bemalet træ og måler ca. fem gange tre m. Kunstværket blev oprindeligt erhvervet af Statens Kunstfond, men senere udpeget som værende af museal værdi og overdraget til Vejle Kunstmuseum.

Udstillingen vil kunne ses til den 17. februar, hvor den må vige pladsen for udstillingen „Botanisk forvandling“